

Εφημερίδες ως Βάσεις Δεδομένων: νομική προστασία και Ανοικτότητα

Δρ. Μαρίνος Παπαδόπουλος
Δικηγόρος, JD, MSc, PhD/JSD
Open Knowledge Foundation Greece

Slide 1: Title & Author

Slide 2: Προστασία του ν.2121/1993

Κυρίες & Κύριοι:

1

Στο δημοσιογραφικό κόσμο της χώρας μας δεν έχει, ίσως, γίνει ευρέως γνωστό ή κατανοητό ότι υπό το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας το οποίο έχει εμπλουτιστεί με νομοθεσία σχετική με την προστασία των βάσεων δεδομένων, μπορεί μια εφημερίδα, είτε έντυπη είτε ηλεκτρονικής μορφής, να προστατεύεται ως βάση δεδομένων ανεξάρτητα από την προστασία της από τις ειδικότερες διατάξεις του Ν.2121/1993 δηλαδή του βασικού νόμου για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας όπως αυτός έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Η προστασία των βάσεων δεδομένων προβλέπεται πλέον στον Ν.2121/1993 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί με τον Ν.2819/2000 και

τον Ν.3057/2002 και ειδικότερα ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρων 2, 3, 45Α, 64Α, 65, 66, 66Α, 66Β και 72 του Ν.2121/1993.

Υπόψη των διατάξεων των αν λόγω άρθρων του Ν.2121/1993 μία εφημερίδα ιδωμένη ως βάση δεδομένων μπορεί να τύχει νομικής προστασίας αφενός αναφορικά με την πρωτότυπη θεματική και λειτουργική δομή της βάσης δεδομένων—δηλαδή να προστατευτεί ο «σκελετός» της βάσης δεδομένων της εφημερίδας. Μπορεί επίσης να τύχει προστασίας αναφορικά με το «σώμα» της βάσης δεδομένων, δηλαδή αναφορικά με τα περιεχόμενα της βάσης δεδομένων ανεξάρτητα μάλιστα αν τα τελευταία τυγχάνουν προστασίας ως πρωτότυπα έργα με χρήση των γενικών διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Για να υπάρξει αυτή η διττής μορφής προστασία της εφημερίδας ως βάσης δεδομένων πρέπει να μπορεί να λογιστεί η εφημερίδα στην έννοια της βάσης δεδομένων όπως αυτή έχει διαμορφωθεί από τον Κοινοτικό Νομοθέτη και ερμηνευτεί από τα δικαστήρια συμπεριλαμβανομένου σ' αυτά του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

2

Slide 3: Η εφημερίδα ως βάση δεδομένων

Κατά την έννοια του νόμου δηλαδή του άρ.2§2α του Ν.2121/1993, βάση δεδομένων είναι η συλλογή έργων, δεδομένων, ή άλλων ανεξάρτητων στοιχείων, διευθετημένων κατά συστηματικό ή μεθοδικό τρόπο και ατομικώς προσιτών με ηλεκτρονικά μέσα ή κατ' άλλον τρόπο. Δηλαδή, στην περίπτωση της εφημερίδας εφόσον έχουμε σ' αυτήν συλλογή πληροφοριών που συνιστούν περιεχόμενα

ανεξάρτητα μεταξύ τους που είναι οργανωμένα και παρουσιάζονται μέσα από ένα σύστημα ή μια μέθοδο που έχει επιλεγεί ή διαμορφωθεί κατά την οποία είναι δυνατή η μεμονωμένη ατομική πρόσβαση στα περιεχόμενα αυτά είτε με ηλεκτρονικά μέσα είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, τότε πληρούνται τα στοιχεία του ορισμού της βάσης δεδομένων για την εφημερίδα. Συνεπώς, μια εφημερίδα, ηλεκτρονική ή έντυπη, στην οποία υπάρχει πρωτότυπη δομή ή επιλογή περιεχομένων μιας πληροφοριακής συλλογής και που παρέχει στον αναγνώστη μηχανισμό αναζήτησης των πληροφοριακών δεδομένων στο περιεχόμενό της και τη δυνατότητα συσχέτισης περισσότερων πληροφοριακών δεδομένων μεταξύ τους, είναι μια βάση δεδομένων κατά την έννοια του νόμου.

Ως τέτοια, η εφημερίδα τυγχάνει της διττής προστασίας επί των βάσεων δεδομένων για την οποία σας μίλησα ήδη. Δηλαδή, αναφορικά με την προστασία του «σκελετού» της βάσης δεδομένων παρέχεται στο δημιουργό της βάσης δεδομένων της εφημερίδας το δικαίωμα να απαγορεύσει την αναπαραγωγή, παρουσίαση στο κοινό ή τη διανομή του αντικειμένου της προστασίας, δηλαδή της πρωτότυπης δομής ή επιλογής των περιεχομένων της εφημερίδας. Δικαιούχος του δικαιώματος αυτού μπορεί να είναι ο εκδότης ή ο ιδιοκτήτης—ο μέτοχος—της εφημερίδας ή και οι δύο αυτοί ως συνδικαιούχοι.

Slide 4: Το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων

Αναφορικά με το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων σε εφημερίδα, είναι γνωστό ότι η Κοινοτική Οδηγία 96/6/ΕΟΚ εισήγαγε ένα νέο απόλυτο ειδικής φύσης δικαίωμα—το

γνωστό *sui generis right* του κατασκευαστή βάσης δεδομένων—το οποίο μοιάζει σε αρκετά στοιχεία του με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά δεν ταυτίζεται μ' αυτό. Το *sui generis* δικαίωμα χορηγείται στον κατασκευαστή βάσης δεδομένων εφόσον κατέβαλε για την απόκτηση, τον έλεγχο και την παρουσίαση των περιεχομένων της βάσης δεδομένων ουσιώδεις από ποσοτική και ποιοτική άποψη επενδύσεις. Αυτό προβλέπεται στο άρ.45Α του Ν.2121/1993.

Η ουσιώδης επένδυση μπορεί να συνίσταται σε διάθεση χρηματοδοτικών πόρων ή μέσων ή και σε δαπάνη χρόνου, προσπάθειών και ενέργειας για την απόκτηση, τον έλεγχο και την παρουσίαση των περιεχομένων της βάσης δεδομένων. Ο χαρακτήρας της εν λόγω επένδυσης ως ουσιώδους αξιολογείται βάσει ποσοτικών ή ποιοτικών κριτηρίων. Ποσοτικό κριτήριο είναι η καταβολή μεγάλου χρηματικού ποσού για την απόκτηση, τον έλεγχο και την παρουσίαση των περιεχομένων της βάσης δεδομένων. Επίσης, ποσοτικό κριτήριο είναι η επένδυση σημαντικού χρόνου μετρήσιμου σε ώρες εργασίας ή η απασχόληση σημαντικού αριθμού ατόμων για τις εργασίες περί την απόκτηση, τον έλεγχο και την παρουσίαση των περιεχομένων της βάσης δεδομένων. Ποιοτικό κριτήριο υφίσταται στην κρίση περί την ποιότητα της προσπάθειας και της εργασίας που καταβλήθηκαν για το αποτέλεσμα της απόκτησης, του ελέγχου και της παρουσίασης των περιεχομένων της βάσης δεδομένων.

Το Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης—πρώην Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων—έχει κρίνει ότι η εν λόγω ουσιώδης επένδυση εκτιμάται υπόψη των ήδη υφιστάμενων περιεχομένων που θα αποτελέσουν και περιεχόμενα της βάσης δεδομένων. Δηλαδή, αν

υπάρχει ουσιώδης επένδυση για τη δημιουργία νέων περιεχομένων προορισμένων για τη βάση δεδομένων, τότε αυτή κατά το Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν λογίζεται ως αναγκαία κατά το νόμο ουσιώδης επένδυση για την ύπαρξη του δικαιώματος *sui generis* του κατασκευαστή της βάσης δεδομένων. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι δεν συνυπολογίζονται οι επενδύσεις που έχουν γίνει από μία εφημερίδα για την απόκτηση των πληροφοριακών δεδομένων από άλλες πηγές όπως από βάσεις δεδομένων πρακτορείων τύπου ή βάσεις δεδομένων φωτογραφιών ή τη βάση δεδομένων «Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ» ή άλλες.

Δικαιούχος του *sui generis* δικαιώματος του κατασκευαστή βάσης δεδομένων μπορεί να είναι ο εκδότης ή ο ιδιοκτήτης—μέτοχος—ή και οι δύο αυτοί σε σχέση συνδικαιούχου του *sui generis* δικαιώματος που ασκείται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί κοινωνίας δικαιώματος εφόσον δικαιούχοι του είναι περισσότεροι. Μπορεί επίσης να είναι δικαιούχος το νομικό πρόσωπο της εφημερίδας εφόσον αυτό λαμβάνει τον επιχειρηματικό κίνδυνο των επενδύσεων και έχει την πρωτοβουλία της επένδυσης.

Slide 5: απαγόρευση εξαγωγής ή/και χρησιμοποίησης δεδομένων

Ο δικαιούχος του *sui generis* δικαιώματος κατασκευαστής της βάσης δεδομένων της εφημερίδας με την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος μπορεί να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη συστηματική ή μη εξαγωγή ή/και χρησιμοποίηση από τρίτον του συνόλου ή ουσιώδους μέρους της βάσης δεδομένων. Η απαγορευμένη πράξη της εξαγωγής ουσιαστικά καλύπτει όλες τις πράξεις αναπαραγωγής του

περιεχομένου της εφημερίδας τόσο της μόνιμης όσο και της προσωρινής αναπαραγωγής του περιεχομένου της είτε πρόκειται για αναπαραγωγή του περιεχομένου σε σταθερό υλικό αναλογικό ή ψηφιακό είτε πρόκειται για φευγαλέα αναπαραγωγή συμπεριλαμβανόμενης στην έννοια της φευγαλέας αναπαραγωγής αυτής που συντελείται στην προσωρινή μνήμη ηλεκτρονικού υπολογιστή ή ακόμη κι αυτής που συντελείται με το browsing κατά την πλοήγηση της διαδικτυακά εμφανιζόμενης εφημερίδας online. Έτσι, ο δικαιούχος του sui generis δικαιώματος για την κατασκευή βάσης δεδομένων μπορεί να απαγορεύσει κάθε μορφή διάθεσης της εφημερίδας στο κοινό αναφορικά με το σύνολο ή ουσιώδες μέρος της εφημερίδας που έχει μορφή βάσης δεδομένων, δηλαδή μπορεί να απαγορεύσει κάθε μορφή διανομής ουσιώδους μέρους ή του συνόλου του περιεχομένου της, τη διανομή αυτών σε υλικά αντίγραφα, την εκμίσθωση του περιεχομένου ή τη μετάδοσή του με μέθοδο άμεσης επικοινωνίας και άλλες μορφές.

Υπάρχουν βάσιμες νομικές απόψεις που υποστηρίζουν ότι στο ευρύ πλαίσιο της απαγόρευσης της διάθεσης του ουσιώδους μέρους ή του συνόλου της εφημερίδας που μπορεί να επιβληθεί από τον δικαιούχο του sui generis δικαιώματος περί την κατασκευή βάσης δεδομένων, περιλαμβάνεται και η απαγόρευση του deep linking στο περιεχόμενο της διαδικτυακής εφημερίδας διότι μπορεί από το deep linking να συντρέχει απώλεια διαφημιστικών εσόδων του δικαιούχου που προέρχονται από την εισαγωγή διαφημίσεων στην index page του site της διαδικτυακής εφημερίδας. Συνεπώς, όποιος χρήστης ενόψει deep linking δεν διέρχεται από την index page της διαδικτυακής

εφημερίδας δεν λαμβάνει γνώση των διαφημίσεων σ' αυτήν και άρα υφίσταται ζημία του δικαιούχου του *sui generis* δικαιώματος από μείωση των διαφημιστικών εσόδων του αφού αυτά είναι συνάρτηση της επισκεψιμότητας της *index page* της εφημερίδας *online*.

Η έννοια του ουσιώδους μέρους της βάσης δεδομένων είναι νομική και υπόκειται σε προσδιορισμό με ποσοτικό και ποιοτικό κριτήρια. Ως ουσιώδες μέρος της βάσης δεδομένων μπορεί να θεωρηθεί σημαντικά μεγάλο σε αριθμό ή ποσοστό μέρος των περιεχομένων της εφημερίδας. Ωστόσο, δεν αποκλείεται να συνιστά ουσιώδες μέρος της εφημερίδας και ένα μόνο άρθρο ή ρεπορτάζ εφόσον για την παραγωγή του έχουν επενδυθεί σημαντικά κεφάλαια. Έτσι, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί, για παράδειγμα, ουσιώδες μέρος της εφημερίδας ένα άρθρο ή ένα ρεπορτάζ πολεμικού ανταποκριτή, αφού για να παραχθεί αυτό το κόστος της εφημερίδας είναι συνήθως σημαντικό. Η η αγορά σε υψηλό κόστος για την εφημερίδα ενός *video* ή μιας φωτογραφίας για την κάλυψη ενός ρεπορτάζ της επικαιρότητας. Το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει κρίνει στην υπόθεση *British Horseracing Board et al v. William Hill Organization Ltd.*, ότι η ύπαρξη ουσιώδους από ποιοτική άποψη μέρους των περιεχομένων διαπιστώνεται όταν για την απόκτηση, την επαλήθευση ή την παρουσίαση αυτού του μέρους του περιεχομένου έχει καταβληθεί ουσιώδης, ποσοτική ή ποιοτική επένδυση.

Πέραν αυτών που συναρτώνται με τις εξουσίες του δικαιούχου του *sui generis* δικαιώματος κατασκευαστή βάσης δεδομένων στην περίπτωση της εφημερίδας, υπάρχει και η εξουσία του δικαιούχου του δικαιώματος αυτού να απαγορεύσει εξαγωγή ή επαναχρησιμοποίηση

μη ουσιώδους μέρους της εφημερίδας εφόσον αυτή γίνεται επανειλημμένα και συστηματικά και δη κατά τρόπο που συνεπάγεται τη διενέργεια πράξεων που θίγουν την κανονική εκμετάλλευση της βάσης δεδομένων ή θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα του κατασκευαστή της βάσης δεδομένων. Δηλαδή, υπάρχει η δυνατότητα με εφαρμογή του γνωστού στην πνευματική ιδιοκτησία τεστ των τριών σταδίων στην περίπτωση του *sui generis* δικαιώματος του κατασκευαστή βάσης δεδομένων εφημερίδας να απαγορευτούν πράξεις εξαγωγής ή χρησιμοποίησης μη ουσιώδους μέρους της εφημερίδας εφόσον αυτές γίνονται συστηματικά και επανειλημμένα από τρίτον στον οποίο επιβάλλεται η απαγόρευση.

Γίνεται αντιληπτό από τα όσα έχουν λεχθεί μέχρι τώρα ότι στην ουσία ή άσκηση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στα οποία πλέον συμπεριλαμβάνεται το ειδικής φύσης—το *sui generis* δικαίωμα του κατασκευαστή βάσης δεδομένων του άρθρου 45Α του Ν.2121/1993 που παρέχει απόλυτη και αποκλειστική εξουσίαση επί των μερών βάσης δεδομένων, που στην περίπτωσή μας μπορεί να θεωρηθεί ως τέτοια μια εφημερίδα είτε διαδικτυακή είτε αναλογική, μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό οποιασδήποτε διάθεσης—δηλαδή χρήσης—του περιεχομένου της εφημερίδας είτε πρόκειται για ουσιώδες μέρος της είτε για μη ουσιώδες. Δηλαδή, τόσο ο Έλληνας νομοθέτης όσο και το Κοινοτικό Κεκτημένο προβλέπουν νομικό πλαίσιο για την άσκηση απόλυτου και αποκλειστικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας που μπορεί να οδηγήσει σε κατάργηση κάθε χρήσης υπαγόμενης στην έννοια της Ανοικτότητας στις εφημερίδες.

Slide 6: Ανοικτότητα στις εφημερίδες

Συνεπώς, αυτό που, ίσως, θα πρέπει να απασχολεί τους εκδότες και ιδιοκτήτες εφημερίδων που διάκεινται θετικά στην Ανοικτότητα των ηλεκτρονικών ή αναλογικών μέσων ενημέρωσης δεν είναι η ανησυχία τους από την εφαρμογή του υφιστάμενου νομικού πλαισίου—αυτό μπορεί μετά βεβαιότητας να οδηγήσει στη αντίθετη κατεύθυνση από αυτήν της Ανοικτότητας—αλλά το πώς θα μπορούσε να μετουσιωθεί ο προβληματισμός τους περί την Ανοικτότητα στην εφημερίδα τους σε συμφωνία με τους χρήστες γι' αυτό τηρώντας τους ισχύοντες βασικούς κανόνες της πνευματικής ιδιοκτησίας και αξιοποιώντας τη δυνατότητα που παρέχεται από το άρθρο 13 του Ν.2121/1993 περί συμβάσεων και αδειών εκμετάλλευσης.

Στον προβληματισμό αυτό έρχεται να απαντήσει το Ίδρυμα Ανοικτής Γνώσης Ελλάδας—ο ανταποκριτής στην Ελλάδα του Open Knowledge—με την άδεια Open Data Commons (ODC) Open Database License (ODbL), δηλαδή την Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων που θεωρείται διεθνώς η καταλληλότερη άδεια ανοικτού περιεχομένου για να επιτευχθεί ο στόχος της Ανοικτότητας των δεδομένων (Open Data Commons) συγκριτικά με οποιαδήποτε άλλη άδεια Ανοικτών Δεδομένων/Ανοικτής Πρόσβασης/Ανοικτότητας υπάρχει.

Slide 7: ODbL – Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων

Με την άδεια αυτή εκχωρείται η εξουσία διανομής και αναπαραγωγής δεδομένων, η εξουσία δημιουργίας παράγωγων έργων

με χρήση των δεδομένων καθώς και η εξουσία παράγωγων έργων με χρήση του συνόλου της βάσης δεδομένων. Οι εξουσίες αυτές παρέχονται από τον δικαιούχο της βάσης δεδομένων υπό την προϋπόθεση ότι:

1. Γίνεται αναφορά του δημιουργού/δικαιούχου της βάσης δεδομένων όπως αυτή η αναφορά προσδιορίζεται σχετικά.
2. Γίνεται παρόμοια διανομή οποιουδήποτε παράγωγου έργου παράγεται από τα δεδομένα της βάσης ή με χρήση του συνόλου της βάσης δεδομένων—δηλαδή το παράγωγο έργο αδειοδοτείται με την ίδια άδεια ανοικτού περιεχομένου με την οποία έχει αδειοδοτηθεί η βάση δεδομένων.
3. Εφόσον γίνεται χρήση Τεχνολογικών Μέτρων Προστασίας όπως DRM για το παράγωγο έργο, τότε πρέπει να υπάρχει διαθέσιμη στο κοινό μια έκδοση του παράγωγου έργου που δεν περιλαμβάνει Τεχνολογικά Μέτρα Προστασίας που περιορίζουν τις χρήσεις του παράγωγου έργου.

10

Slide 8: ODbL – Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων

Η ελληνική Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων εφαρμόζεται «ως έχει». Πρόκειται για άδεια ανοικτού περιεχομένου που διατίθενται διαδικτυακά, παρέχει ευρύτερα δικαιώματα περαιτέρω χρήσης χωρίς τεχνολογικούς, οικονομικούς ή γεωγραφικούς περιορισμούς και η οποία στηρίζεται σε μορφότυπους ανοικτών δεδομένων. Η Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων είναι δυνατόν να προσαρμόζεται, προκειμένου να αντιμετωπίζονται ειδικότερες περιπτώσεις αιτήσεων αδειοδότησης. Σε κάθε περίπτωση η Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων όπως και οι περισσότερες άδειες ανοικτού περιεχομένου θέτει τους

λιγότερους δυνατούς περιορισμούς στην περαιτέρω χρήση σύμφωνα με τις βασικές αρχές περί Ανοικτότητας.

Ειδικότερα, ελληνική Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων

1. Δεν αποσκοπεί και δεν ερμηνεύεται ωσάν δήθεν να αποσκοπούσε να μειώσει, περιορίσει, δεσμεύσει ή επιβάλλει περιορισμούς σε οποιαδήποτε χρήση του αδειοδοτούμενου έργου που θα μπορούσαν να γίνουν σύννομα με προσφυγή στις διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δη των διατάξεων περί νόμιμων περιορισμών και εξαιρέσεων χωρίς την άδεια του δημιουργού.
2. Εάν κάποιος από τους όρους της Άδειας Ανοικτής Βάσης Δεδομένων κρίνεται, όπως διατυπώνεται, ανεφάρμοστος, θα διαμορφώνεται κατά το μέτρο του δυνατού στη διατύπωση εκείνη που θα τον κάνει εφαρμόσιμο. Αν αυτή η αλλαγή διατύπωσης δεν μπορεί να γίνει, η μη ισχύς του ανεφάρμοστου όρου δεν θα επηρεάζει την εφαρμογή των λοιπών όρων αυτής της δημόσιας άδειας.
3. Δεν είναι δεκτή καμία παραίτηση ή έλλειψη συμμόρφωσης με όρο ή προϋπόθεση σύννομης χρήσης που τίθεται με την Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων εκτός αν έχει ρητά συμφωνηθεί αυτό με τον αδειοδότη.
4. Κανένα περιεχόμενο της Άδειας Ανοικτής Βάσης Δεδομένων δεν συνιστά ή μπορεί να ερμηνευτεί ότι δήθεν συνιστά περιορισμό ή παραίτηση από προνόμια και ασυλίες που απολαμβάνει ο αδειοδότης ή ο αδειολήπτης συμπεριλαμβανομένων αυτών που προβλέπονται σε έννομες διαδικασίες οποιασδήποτε δικαιοδοσίας ή Αρχής.

Επιπλέον, η Ελληνική Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων δεν καταργεί ούτε άλλως επηρεάζει το δικαίωμα του αδειοδότη να αξιώσει

αποζημίωση για την παραβίαση δικαιωμάτων του εξαιτίας παραβίασης των όρων αυτής της δημόσιας άδειας. Ο αδειοδότης μπορεί να παρέχει το αδειοδοτούμενο έργο, τη βάση δεδομένων, δηλαδή, εν προκειμένω, με διαφορετικούς όρους ή προϋποθέσεις σε σχέση με τους όρους της Άδειας Ανοικτής Βάσης Δεδομένων. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να συμφωνεί κατά περίπτωση και κατά την απόλυτη δική του κρίση είτε πρόσθετους όρους στο περιεχόμενο της εν λόγω άδειας ανοικτού περιεχομένου με συγκεκριμένο τρίτον-χρήστη της αδειοδοτούμενης βάσης δεδομένων, είτε μπορεί να συμφωνεί την αδειοδότηση της βάσης δεδομένων με διαμορφωμένη κατά περίπτωση—customized—άδεια ανοικτού περιεχομένου. Η δεύτερη αυτή περίπτωση είναι προτιμητέα αν για κάποιο λόγο ο αδειοδότης κρίνει ότι η Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων συνιστά νομικό κείμενο που εκχωρεί μεγαλύτερο αριθμό εξουσιών από αυτές που θα ήθελε ο αδειοδότης να εκχωρήσει σε τρίτους στο πλαίσιο της πολιτικής Ανοικτότητας που εφαρμόζει στη χρήση της εφημερίδας του. Αυτονόητο είναι ότι ο αδειοδότης μπορεί να παύσει τη διανομή του αδειοδοτούμενου έργου οποτεδήποτε. Ωστόσο, η Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων είναι—όπως οι περισσότερες άδειες ανοικτού περιεχομένου—μη ανακλητή άδεια χρήσης. Γι’ αυτό και εφόσον ο αδειοδότης ενεργήσει την παύση τη διάθεσης της αδειοδοτούμενης βάσης δεδομένων την οποία είχε αρχικά διαθέσει στο κοινό με την Άδεια Ανοικτής Βάσης Δεδομένων, αυτό δεν σημαίνει ότι παύεται αυτή η δημόσια άδεια. Με άλλα λόγια, όποιος παρήξε παράγωγο έργο με χρήση της βάσης δεδομένων και τηρώντας τους όρους της άδειας δεσμεύεται από το περιεχόμενο της

Άδειας Ανοικτής Βάσης Δεδομένων έστω και αν έχει παύσει η διάθεση της αρχικής βάσης δεδομένων.

Slide 9: Διάρκεια του sui generis δικαιώματος

Το δικαίωμα ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων ισχύει από την περάτωση της κατασκευής της βάσης δεδομένων και λήγει δεκαπέντε (15) έτη μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται της ημερομηνίας περάτωσης. Ωστόσο, αυτό που είναι ιδιαίτερης σημασίας στην περίπτωση του sui generis δικαιώματος του κατασκευαστή βάσης δεδομένων σε σχέση με τη διάρκεια του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας που ως γνωστόν διαρκεί όλη τη ζωή του δικαιούχου και 70 χρόνια μετά το θάνατό του, είναι ότι στην περίπτωση του sui generis δικαιώματος προβλέπει ο Ν.2121/1993 στο άρθρο 45Α§7 τη δυνατότητα διάρκειας—στην ουσία—διάρκειας του δικαιώματος ειδικής φύσης του κατασκευαστή βάσης δεδομένων με το τελευταίο εδάφιο της διάταξης αυτής που λέει ότι *Οποιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση, αξιολογούμενη ποιοτικά ή ποσοτικά, του περιεχομένου μιας βάσης δεδομένων, ιδίως οποιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση εξαιτίας της διαδοχικής σώρευσης προσθηκών, διαγραφών ή μετατροπών, που έχουν ως αποτέλεσμα να θεωρείται ότι πρόκειται για νέα ουσιώδη επένδυση, αξιολογούμενη ποιοτικά ή ποσοτικά, παρέχει στη βάση που προκύπτει από την επένδυση αυτή δικαίωμα ίδιας διάρκειας προστασίας (άρθρο 10 Οδηγίας 96/9)*. Δηλαδή, στην πράξη κάθε βελτίωση είτε με αύξηση του περιεχομένου είτε με άλλο τρόπο της βάσης δεδομένων αξιολογούμενη ποιοτικά και ποσοτικά καλύπτεται από νέο δικαίωμα διάρκειας 15 ετών, οπότε ο νόμος αφήνει περιθώριο

η μία δεκαπενταετία προστασίας να διαδέχεται αδιαλείπτως την επόμενη χωρίς ποτέ ο δικαιούχος του sui generis δικαιώματος κατασκευής βάσης δεδομένων να χάσει το δικαίωμά του επ' αυτής.

Slide 10: Σας ευχαριστώ!